

REZOLUCIJA DONESENA NA PRVOM SIMPOZIJU O PROBLEMIMA
SUVREMENOG VOČARSTVA U JUGOSLAVIJI ODRŽANOM OD 4. DO 6.
JUNA 1962. GODINE U ZAGREBU

Nalazimo se u fazi korjenite preorijentacije u proizvodnji voća od sitno-posjedničke-naturalne u krupnu robnu proizvodnju, podizanjem voćnih plantaža na društvenom sektoru.

Ovakvo stanje rezultat je društvenih i ekonomskih promjena u socijalističkoj poljoprivredi Jugoslavije i težnje za postizavanjem većeg stupnja intenzivnosti u suvremenoj proizvodnji voća.

Naša dosadašnja iskustva, koja su relativno mlada, pokazuju da se krenulo ispravnim putem od početka u podizanju voćnih plantaža. Nakon stečenih početnih iskustava u podizanju intenzivnih voćnih plantaža na socijalističkom sektoru konstatira se:

— da je u protekle 3 godine od podizanja intenzivnih voćnih plantaža (od 1959. g.) stvorena realna materijalna baza za podizanje industrijskih voćnjaka na društvenom sektoru.

Za kvalitetno podizanje ostalih 21.000 ha novih nasada do 1965. godine potrebno je učiniti slijedeće:

1. Odobriti dugoročni plan investicija i uvesti stabilnost u investicionoj politici. Sredstva odobravati pravovremeno ne samo za podizanje nasada i njegu nego i za kompleksno dovršenje objekta.

2. Kod raspisivanja natječaja za odobravanje investicionih kredita, davati prednost onim plantažama u ekološki i ekonomski najpovoljnijim uslovima na kojima je moguće organizirati visoku, kvalitetnu i rentabilnu proizvodnju voća.

3. U jadranskog rajonu, brdovitim i planinskim terenima i u području gradova i industrijskih centara odobravati investicione kredite za podizanje novih nasada prema intenzivnosti proizvodnje, ne stavljajući kao uvjet veličinu nasada za odobravanje kredita.

U priobalnom području odobravati sredstva i za regeneraciju postojećeg maslinarskog fonda, koji predstavlja veliku vrijednost, a pod sadašnjim uvjetima ne odbacuje adekvatnu korist.

4. Odobravanje kredita za podizanje novih plantaža proširiti i na one vrste s kojima je tržište deficitarno, (jabuke, kruške, breskve, višnje-maraske, jagodasto i jezgrasto te južno voće).

U svrhu postizavanja što boljeg uspjeha plantažnog voćarstva, uskladiti međusobne odnose: plantažera, trgovine i prehrambene industrije i odnose između otкупnih i prodajnih cijena na tržištu i plasiranja voća na domaće i vanjsko tržište. Veliki broj neriješenih problema, koji su istaknuti na Simpoziju, nužno nameće jačanje naučne službe u svrhu uspješnog rješavanja i daljnjeg uspona voćarske proizvodnje.

Radi što temeljitijeg rješavanja zadataka (pripreme tla i održavanja tla, uzgojnog oblika, zaštite protiv bolesti i štetnika i dr.) treba povezati rad naučnih instituta, savjetodavne službe i plantažera i uskladiti njihovu međusobnu zainteresiranost u rješavanju intenzivne i visokoproduktivne proizvodnje voća.

Osim toga naročitu brigu treba posvetiti školovanju i osposobljavanju stručnog voćarskog kadra za visoku i intenzivnu proizvodnju voća:

- a) osiguranjem sredstava za postdiplomski studij na fakultetima;
- b) organiziranjem praktične obuke na velikim voćnim plantažama u zemlji i inozemstvu;
- c) održavanjem kraćih kurseva prema pojedinim radnim operacijama, na dobro vođenim voćnim plantažama;
- d) osposobiti dovoljan broj kvalificirane radne snage — voćara, koji će znati ne samo raditi oko voćke nego rukovati strojevima i priključnim oruđem.

Treba također predložiti uvođenje stalnog konkursa za davanje nagrade plantažerima, stručnjacima i radnicima, koji postignu najbolje rezultate u podizanju, održavanju i prinosima na novopodignutim i regeneriranim voćnim nasadima; omogućiti izlaženje stručnog časopisa na jugoslavenskom nivou, radi što bržeg prenošenju suvremenih dostignuća i praktičnih iskustava u poljoprivrednu praksu.

U cilju općeg razvitka voćarstva u našoj zemlji neophodno je potrebno pristupiti izradi jedne detaljne studije, koja treba da obuhvati indeks daljnjeg razvitka pojedine vrste voća, uzimajući u obzir ukus i potrebe domaćeg i stranog tržišta. Ova studija treba dati odgovor koje vrste treba forsirati i orijentacionu granicu razvitka.

Održati simpozij iz voćarstva u jesen 1964. godine u zajedničkoj organizaciji Jugoslavenskog društva inženjera i tehničara — sekcije za voćarstvo i Jugoslavenskog društva za proučavanje proizvodnje i prerade voća i povrća.

U radu Simpozija sudjelovalo je preko 300 stručnjaka i održano je 70 referata, koreferata i izvještaja među kojima 4 referata iz inostranstva. Rad se odvijao u plenumu u tri sekcije: A) Temeljenje voćne plantaže; B) Podizanje voćne plantaže i C) Eksploatacija voćne plantaže.

Na temelju održanih referata i diskusije donijeti su zaključci.

A) Temeljenje voćne plantaže

Kod podizanja voćne plantaže, temeljenje predstavlja u našim prilikama izdvojenu važnu radnu fazu. Ono ima dalekosežno značenje u pripremi staništa pa zato treba proučiti način otplate investicionih kredita za agromelioracije, u svrhu pripreme staništa za podizanje voćne plantaže. Kroz daljnje simpozije i savjetovanja rješavati goruće probleme kao što su sortiment, podloge, ishrana i dr.

Ovisno o stepenu degradacije i lokacije staništa, treba provoditi uređenje zemljišnog prostora, kako najbolje odgovara ekonomičnosti proizvodnje.

S obzirom da samo pedološki podaci o osobinama tla nisu dostatni za postizavanje visoke i rentabilne proizvodnje voća, predlaže se formiranje pedotehnologije voćnih kultura, kao posebne discipline, koja treba dati najpovoljnije rješenje za tlo kao i optimalni supstrat za uspijevanje određene vrste sorte, sistema i oblika uzgoja.

Pri izgradnji voćne plantaže posebnu pažnju zaslužuje rješavanje saobraćajnica, odvodnog sistema pratećih građevina, tipova i kapaciteta, potrebne mehanizacije, sistema gospodarenja i ostalo.

Da se omogući ravnomjerna selekcija najprikladnijih uvjeta za odobravanje kredita za podizanje voćne plantaže, predlaže se da se uzakoni podnošenje pored idejnog i izvedbeni projekt s podacima za njegovu konkretnu realizaciju.

Predlaže se da se donesu propisi o dužnostima ovlaštenog projektanta, kontrolnog inženjera, kolaudacione komisije i izvođačke organizacije.

Rentabilnost radova na temeljenju voćne plantaže ovisi o mogućnosti primjene mehanizacije, stoga se preporučuje, da se za to uvezu potrebni strojevi, odnosno da se naša industrija orijentira na proizvodnju takvih strojeva.

B) Podizanje voćne plantaže

Osposobljavanje rasadnika za proizvodnju visokoproduktivnog, kvalitetnog i zdravog sadnog materijala predstavlja zadatak od prvorazredne važnosti u podizanju suvremenih voćnih plantaža. U svrhu proizvodnje takvog sadnog materijala treba proizvoditi sadni materijal na rasadnicima u kooprodukciji rasadnika, instituta za voćarstvo i instituta za zaštitu bilja.

Osposobiti rasadnike za proizvodnju i snabdjeti ih kvalitetnim stručnim kadrom, proizvodnim sredstvima za kvalitetnu i jeftinu proizvodnju, odobriti potrebne kredite.

— Izdati jugoslavenske standarde — kvalitetne stepene za proizvodnju i promet sadnog materijala za cijelo područje Jugoslavije.

— Izdati jugoslavenske propise za priznavanje uspjelih hibrida za nove sorte.

— Uvesti obaveznu klonsku selekciju kod uzimanja plemaka za razmnožavanje sadnog materijala u rasadnicima.

— Introdukciju novih sorata vršiti preko određenih centara u kojima treba vršiti i karantensku službu uvezenih sorata.

— Izraditi nomenklaturu onih vrsta i sorata voća koje se nalaze kod nas u razmnažanju i autohtonog materijala koji je interesantan za unapređenje proizvodnje.

Kod pripremanja tla za sadnju voćnjaka ispitati mogućnost primjene i drugih načina pripremanja tala osim rigolanja u svrhu kvalitetnijeg i ekonomičnijeg izvođenja tog posla.

Kod održavanja tla u voćnjacima ispitati mogućnost uvođenja trajno zelenog pokrivača u svrhu proizvodnje organske tvari i boljeg održavanja strukture tla, koja igra važnu ulogu u postizavanju visoke proizvodnje voća.

Za intenzivnu proizvodnju voća u plantažnim nasadima pored palmete s kosim granama, treba uzeti u obzir uzgojne oblike, koji odgovaraju datim ekološkim i ekonomskim uvjetima i koji omogućuju visoki stupanj mehanizacije i racionalnijeg korištenja sredstava sa proizvodnju. Ovo je potrebno naročito u onim slučajevima, gdje se ne može osigurati dovoljno bujan porast u I i II godini iza sadnje.

Kod suzbijanja štetnika i bolesti na voćkama treba ispitati mogućnosti primjene bioloških metoda suzbijanja u svrhu pojeftinjenja takvog rada i štetnosti residualnog djelovanja kemijskih sredstava.

C) Eksploatacija voćne plantaže

Nakon podizanja voćne plantaže treba pristupiti vođenju opažanja o fenomenima razvitka, agrotehničkih mjera, praćenju pojave štetnika i bolesti, i ostalih agrometeoroloških faktora o kojima ovisi intenzivna i rentabilna proizvodnja voća.

Uvesti redovitu zaštitu voćaka protiv djelovanja kasnih proljetnih mrazeva, šteta od tuče i drugih nepogoda.

Uvesti praćenje procesa proizvodnje prema radnim fazama, u svrhu uvođenja nagrađivanja po učinku, kao i utvrđivanja cijene koštanja proizvoda.

U zajednici s industrijom umjetnih gnojiva treba uskladiti proizvodnju pogodnih gnojiva za voćne kulture u cilju poboljšanja i pojeftinjenja proizvodnje voća.

Što prije riješiti pitanje izbora najprikladnijih priključnih mašina za razne načine održavanja zemljišta u voćnim nasadima.

Pronaći odgovarajuća rješenja za pojeftinjenje troškova berbe, koji sada predstavljaju vrhunska opterećenja ručnom radnom snagom.

Razvijati rad na što boljoj opremi voća za tržište i njegovom plasiranju prema zahtjevima potrošača.

Djelovati na proširenje potrošnje voća otvaranjem voćnih restorana, potrošnjom voćnih sokova u turističkim centrima, na javnim saobraćajnim sredstvima, željeznicama, parobrodima, autobusima i drugdje.

Razviti informativnu službu o ponudi i potražnji voća na domaćim i stranim tržištima.

U proizvodnim centrima i centrima za potrošnju voća izgraditi skladišta i hladnjače u svrhu produženog čuvanja i snabdijevanja potrošača voćem u svježem stanju.

Revidirati standarde voća JUS-a i prilagoditi ih međunarodnim uzancama.

U jače razvijenim industrijskim područjima spriječiti zagađivanje zračnog prostora dimom i prašinom tvornica, postavljanjem filtera na dimnjake, jer je u tim područjima opaženo veliko ugibanje voćaka uslijed navedenih nečistoća.

NAPOMENA REDAKCIJSKOG ODBORA:

Redakcija »Agronomskog glasnika« ograđuje se od onih referata koji imaju direktivan karakter, a tvrdnje autora nisu dokumentirane podacima vlastitog eksperimentalnog rada ili drugih autora. Za ispravnost svojih postavki snose punu odgovornost sami autori.